

AKÜSBD

ISSN: 1302-1265
e-ISSN: 2149-4894

Afyon Kocatepe Üniversitesi

SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Cilt: 24, 100. Yılında Kocatepe-Büyük
Taarruz Özel Sayısı 2022

BÜYÜK TAARRUZ'UN YÜZÜNCÜ YILI

Afyon Kocatepe University

Journal of Social Sciences

Vol: 24, The 100th Anniversary of
Kocatepe-Great Offensive Special Issue
2022

	<p>Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt: 24, Sayı: 100. Yılında Kocatepe- Büyük Taarruz Özel Sayısı, Kasım- 2022</p>	
<p><i>Afyon Kocatepe University</i> <i>Journal of Social Sciences</i> Volume:24, Issue: The 100th Anniversary of Kocatepe-Great Offensive Special Issue, November-2022</p>		
<p>ISSN: 1302-1265 e-ISSN: 2149-4894</p>		

Sahibi / Owner

Afyon Kocatepe Üniversitesi adına Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Prof. Dr. Elbeyi PELİT

Editörler / Editors

Prof. Dr. Elbeyi PELİT
Doç. Dr. Koray KASAPOĞLU

Özel Sayı Editörü / Special Issue Editor

Prof. Dr. Ahmet ALTINTAŞ

Yardımcı Editör / Assistant Editor

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖSE

Alan Editörleri / Field Editors

Coğrafya

Prof. Dr. M. Ali ÖZDEMİR
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖSE

Dil ve Edebiyat

Prof. Dr. Nadejda ÖZAKDAĞ
Prof. Dr. Celal DEMİR

Eğitim

Prof. Dr. Gürbüz OCAK
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KOÇYİĞİT

Felsefe

Doç. Dr. Murat KELİKLİ
Doç. Dr. Mustafa KAYA

Halkla İlişkiler-İletişim

Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞKUN
Dr. Öğr. Üyesi Ümit DEMİR

Hukuk

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet HATİPOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Özkan ÖZYAKIŞIR

İktisadi ve İdari Bilimler

Prof. Dr. Yusuf KARACA
Prof. Dr. Mustafa FİŞNE

İlahiyat

Prof. Dr. İrfan GÖRKAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Eyüp KURT

Psikoloji

Dr. Öğr. Üyesi Pınar DURSUN
Dr. Öğr. Üyesi Timuçin AKTAN

Sanat-Tasarım

Doç. Dr. Şerife Ebru OKUYUCU
Doç. Çağhan ADAR

Sosyoloji

Prof. Dr. Hüseyin KOÇAK
Doç. Dr. Ahmet Ayhan KOYUNCU

Tarih

Prof. Dr. Gürsoy ŞAHİN
Doç. Dr. Selim KAYA

Turizm

Prof. Dr. Elbeyi PELİT
Doç. Dr. Ahmet BAYTOK

Dil Editörleri / Language Editors

Doç. Dr. Koray KASAPOĞLU (İngilizce)
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖSE (Türkçe)

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Ahmet Kemal BAYRAM	Marmara Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Artur KOZLOWSKI	Gdansk School of Bankowa	Polonya
Prof. Dr. Birsal KÜÇÜKSİPAHİOĞLU	İstanbul Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Ceylan Gazi UÇKUN	Kocaeli Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Elbeyi PELİT	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Fevzi OKUMUŞ	University of Central Florida	ABD
Prof. Dr. Gürbüz OCAK	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Huziie HİROAKİ	Osaka Üniversitesi	Japonya
Prof. Dr. Jacek JAWORSKI	Gdansk School of Bankowa	Polonya
Prof. Dr. Mehmet KARAKAŞ	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mustafa FİŞNE	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Timothy MAY	University of North Georgia	ABD
Doç. Dr. Evren GÜÇER	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Koray KASAPOĞLU	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Mürsel BAYRAM	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Selim KAYA	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Yusuf DEMİR	Selçuk Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖSE	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Dr. Ayhan URAL	Gazi Üniversitesi	Türkiye
Dr. Bashir ADAMU	University of Leicester	İngiltere
Dr. Renata BZDILOVA	Pavol Jozef Safarik University	Slovakya

* Yayın Kurulu listesi unvana göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Ahmet KAYACIK	Erciyes Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Aytunga OĞUZ	Dumlupınar Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Belkıs ÖZKARA	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Celal DEMİR	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Cihan ÇOBANOĞLU	University of South Florida	ABD
Prof. Dr. Cüneyt AKIN	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Güler SAĞLAM ARI	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Hasan KORKUT	Marmara Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. İrfan MORİNA	Priştine Üniversitesi	Kosova
Prof. Dr. İrfan YAZICIOĞLU	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. İsa SAĞBAŞ	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Juliboy ELTAZAROV	Semerkand Devlet Üniversitesi	Özbekistan
Prof. Dr. M. Ali ÖZDEMİR	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mehmet KARAKAŞ	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mustafa GÜLER	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Nesrin KULA DEMİR	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Nusret KOCA	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Oğuz TÜRKAY	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Türkiye

Prof. Dr. Selçuk AKÇAY	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Seyhan ÇİL KOÇYİĞİT	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Şuayıp ÖZDEMİR	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Uğur TÜRKMEN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Veysel KULA	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Yusuf KARACA	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Abdullah SELVİTOPU	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Ahmet BAYTOK	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Hasan DURAN	İstanbul Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Mehmet ÖZCAN	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Mehmet ALTIN	University of Central Florida	ABD
Doç. Dr. Şenay GÜNGÖR	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Yasin KELEŞ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Zivar Hüseyin BAYLAN	Khazar University	Azerbaycan
Dr. Öğr. Üyesi Ali YAŞAR	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Cihat ATAR	Sakarya Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Eyüp KURT	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mutlu KAYA	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞKUN	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Seyil NAJIMUDINOVA	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Dr. Alan V. MURRAY	University of Leeds	İngiltere
Dr. Cristopher S. LIGHTFOOT	Metropolitan Müzesi	İngiltere
Dr. Naringül MARGAZİYEVA	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Dr. Ulanbek ALİMOV	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan

* Danışma Kurulu listesi unvana göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yayımlanan ve alanında ulusal ve uluslararası indeksler tarafından taranan hakemli, disiplinler-arası akademik bir dergidir.

Dergide yayımlanan yazıların, her türlü bilimsel, imlâ ve hukukî sorumlulukları yazarlarına aittir. Derginin amaç, kapsam, yayın etik ilkeleri, makale kabul süreci ve diğer tüm ayrıntılar derginin resmî web sitesinde mevcuttur (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/akusosbil>).

Afyon Kocatepe University Journal of Social Sciences is a scientific, interdisciplinary and academic journal published by Afyon Kocatepe University Institute of Social Sciences and indexed in national and international field indexes.

All scientific, spelling and legal responsibilities of the articles published in the journal belong to the authors. Please check the Journal's website for aim and scope, ethical principles of the journal and article acceptance process and full details (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/akusosbil>).

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin Yer Aldığı Dizin/İndeksler:
Afyon Kocatepe University Journal of Social Sciences is Indexed at:

- **ACARINDEX**
- **CITEFACTOR** (*Academic Scientific Journals*)
- **DRJI** (*Directory of Research Journals Indexing*)
- **EBSCO** (*SocINDEX with Full Text - Full Text Subject Title List*)
- **EBSCO Essentials**
- **EBSCOHOST** (*SocINDEX with Full Text - Database Coverage List*)
- **EURASIAN SCIENTIFIC JOURNAL INDEX (ESJI)**
- **GOOGLE SCHOLAR**
- **İDEALONLINE**
- **INTERNATIONAL CITATION INDEX**
- **MLA** (*Modern Language Association*)
- **RESEARCHBIB** (*Academic Resource Index*)
- **ROOT INDEXING** (*Journal Abstracting and Indexing Service*)
- **SCIENTIFIC INDEXING SERVICES (SIS)**
- **SOBİAD** (*Sosyal Bilimler Atıf Dizini*)
- **TEİ** (*Türk Eğitim İndeksi*)
- **TÜBİTAK-ULAKBİM TR DİZİN**

Dergi Yazışma Adresi/Journal Correspondence Address:

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Dergisi

ANS Yerleşkesi, 03200/Afyonkarahisar/Türkiye

Tel: +90 272 2281255– **Belgegeçer/Fax:** +90 272 2281476

e-posta/e-mail: akusbder@aku.edu.tr

web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akusosbil> - <http://www.sbd.aku.edu.tr>

ISSN: 1302-1265 | **e-ISSN:** 2149-4894

Bu Sayının Hakemleri / Reviewers of This Issue*

Sıra No	Unvan-Ad-Soyad Title-Name-Surname	Kurum Institution
1.	Prof. Dr. Abidin TEMİZER	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
2.	Prof. Dr. Barış METİN	Uşak Üniversitesi
3.	Prof. Dr. Bekir KOÇLAR	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
4.	Prof. Dr. Esra SARIKOYUNCU DEĞERLİ	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
5.	Prof. Dr. Hakkı UYAR	Dokuz Eylül Üniversitesi
6.	Prof. Dr. Haluk SELVİ	Sakarya Üniversitesi
7.	Prof. Dr. Hamit PEHLİVANLI	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
8.	Prof. Dr. Hikmet ÖKSÜZ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
9.	Prof. Dr. İbrahim ERDAL	Yozgat Bozok Üniversitesi
10.	Prof. Dr. Kemal ARI	Dokuz Eylül Üniversitesi
11.	Prof. Dr. Mehmet EVSİLE	Amasya Üniversitesi
12.	Prof. Dr. Mustafa MÜJDECI	Kırıkkale Üniversitesi
13.	Prof. Dr. Rahmi DOĞANAY	Fırat Üniversitesi
14.	Prof. Dr. Sadiye TUTSAK	Uşak Üniversitesi
15.	Prof. Dr. Şaban ORTAK	Afyon Kocatepe Üniversitesi
16.	Prof. Dr. Uğur ÜÇÜNCÜ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
17.	Prof. Dr. Umut KARABULUT	Pamukkale Üniversitesi
18.	Prof. Dr. Yaşar ÖZÜÇETİN	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
19.	Doç. Dr. Duygu SÖKEZOĞLU ATILGAN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
20.	Doç. Dr. Erdem KARACA	Bitlis Eren Üniversitesi
21.	Doç. Dr. Fikretin YAVUZ	Sakarya Üniversitesi
22.	Doç. Dr. Mehmet Ali KARAMAN	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
23.	Doç. Dr. Olcay ÖZKAYA	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
24.	Doç. Dr. Sevilay ÖZER	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
25.	Doç. Dr. Yaşar BAYTAL	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
26.	Doç. Dr. Yenal ÜNAL	Bartın Üniversitesi
27.	Doç. Dr. Yusuf Ziya KESKİN	Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi
28.	Dr. Öğr. Üyesi Ferruh KAYALAN	Balıkesir Üniversitesi
29.	Dr. Öğr. Üyesi Hülya GÖLGESİZ	Ege Üniversitesi
30.	Dr. Öğr. Üyesi Sabit ÇETİN	Milli Savunma Üniversitesi
31.	Dr. Öğr. Üyesi Süleyman HATİPOĞLU	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
32.	Dr. Öğr. Üyesi Zekeriya TÜRKMEN	İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

* Hakem listesi unvana göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

TAKDİM

Temelleri, Afyon Maliye Muhasebe Yüksekokulu'nun açıldığı 1974 yılına dayanan Afyon Kocatepe Üniversitesi (AKÜ), 3 Temmuz 1992 tarih ve 3837 sayılı Kanunla resmen kurulmuştur. Üniversitemiz, kuruluşundan bugüne evrensel düzeyde bilimsel bilgi üretme, mesleki açıdan çağdaşlarıyla rekabet edebilen nitelikli bireyler yetiştirme ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlama misyonuyla çalışmalarını çok yönlü olarak sürdürmektedir. AKÜ, çalışmalarında başarı çitasını daha yukarılara çıkarmak için sürekli bir çaba ve aksiyon içerisinde olan bir kurumdur.

Bilimsel araştırma ve eğitim faaliyetlerinde kaliteyi sürekli artırarak bölgesel kalkınmaya katkı sunan, yenilikçi projelerle ulusal düzeyde girişimci üniversiteler arasında yer alma, ulusal ve uluslararası tanınırlığını artırma vizyonu ile yoluna devam eden üniversitemiz, Büyük Taarruz'un 100. Yılı münasebetiyle coşkulu ve geniş katılımlı kutlamalar, bilimsel ve kültürel etkinlikler ile yazılı, görsel ve işitsel tanıtım faaliyetleri yapmayı planlamış ve yıl içerisinde yapılan bütün planlamalar hayata geçirilmiştir. Kutlama etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilen bilimsel faaliyetlerden biri olarak da; Sosyal Bilimler Enstitü'müz tarafından yılda dört sayı olarak çıkarılmakta olan Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin bu sayılarına ek olarak "100. Yılında Kocatepe-Büyük Taarruz Özel Sayısı" çıkarılması kararlaştırılmıştır. Bu özel sayımız, 1922 yılının Kocatepe ruhunu yaşatma düşüncesiyle gerçekleştirilen kalıcı bir eser olacaktır.

İlgili sayının, Atatürk'ün askeri dehasının, Büyük Taarruz'un ve Kocatepe ruhunun daha geniş kitlelere anlatılması yolunda bilimsel bir çaba olarak değerlendirilmesini ve bu hususta da faydalı olmasını diliyor, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Mehmet KARAKAŞ
Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü

SUNUŞ

Kurulduğu günden bugüne bilime katkı sağlayan ve akademik yayın dünyasında saygın bir yere sahip olan dergimiz 2022 yılının Büyük Taarruz'un 100. Yılı olmasını bir fırsat bilerek bu önemli zaman dilimine de duyarsız kalmamış ve bilimsel bir pencereden bir perspektif sunmayı hedeflemiştir. Bu kapsamda Enstitü Yönetim Kurulu'nun 13.01.2022 tarih 2022/01 sayılı kararı ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi bünyesinde 2022 yılı içerisinde "100. Yılında Kocatepe-Büyük Taarruz Özel Sayısı" çıkarılmasına karar verilmiştir. Atatürk'ün askeri dehasına, Büyük Taarruz'a ve Kocatepe ruhuna bir saygı olarak yayımladığımız bu sayının ortaya çıkmasında emeği olan konuk editörümüz sayın Prof. Dr. Ahmet ALTINTAŞ'a da katkılarından ötürü teşekkürü bir borç biliriz.

1999 yılından bugüne hakemli akademik dergi statüsünde yayın hayatına devam eden Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2015 yılından itibaren TÜBİTAK çatısı altındaki DergiPark sistemi üzerinden yayın hayatına devam etmekte ve sosyal bilimler alanında bilime katkı sunmaktadır. Elinizdeki bu sayıya kadar dergimizde yayımlanan makalelerin sosyal bilimlerin alt alanlarına göre dağılımı tablodaki gibi gerçekleşmiştir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde Yayımlanan Makalelerin Yıllara ve Alanlara Göre Dağılımı (1999- 2022 Yılları Arası)														
Makale Alanı	Coğrafya	Dil ve Edebiyat	Eğitim	Felsefe	Hukuk	İktisadi ve İdari Bilimler	İlahiyat	İletişim-Halkla İlişkiler	Psikoloji	Sanat-Tasarım	Sosyoloji	Tarih	Turizm	Toplam
Yıl														
1999	1	3	-	-	-	15	-	-	-	-	1	-	-	20
2000	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5	-	15
2001	2	11	11	-	-	-	-	-	-	-	2	12	-	38
2002	2	6	6	-	-	1	1	-	-	-	3	7	-	26
2003	4	10	13	-	-	-	-	-	-	-	2	6	-	39
2004	5	6	10	2	-	-	-	-	-	-	1	3	-	27
2005	4	5	2	-	-	-	-	-	-	-	4	13	-	28
2006	4	6	6	-	-	2	-	1	-	1	6	20	-	46
2007	2	4	4	-	-	6	-	2	-	2	3	8	-	31
2008	2	2	1	-	-	3	-	1	-	1	3	22	2	37
2009	4	2	3	-	-	5	-	-	-	2	2	3	1	22
2010	1	2	1	-	-	7	-	-	-	5	2	4	3	25
2011	2	1	3	-	-	5	2	1	-	1	2	-	-	17
2012	2	3	5	-	-	5	1	1	-	1	3	3	2	26
2013	-	3	3	1	-	7	-	2	-	1	2	-	-	19
2014	-	1	4	-	-	1	-	2	-	-	3	-	2	13
2015	-	-	1	-	-	5	2	-	-	2	1	3	2	16
2016	1	2	4	-	-	10	2	-	-	1	1	5	-	26
2017	3	2	7	-	1	10	-	-	-	-	2	4	1	30
2018	2	4	11	-	-	23	2	2	-	5	2	5	3	57
2019	-	10	10	-	-	27	4	2	3	3	3	23	15	100
2020	1	2	11	-	-	40	-	3	4	4	3	4	5	77
2021	2	7	19	1	-	35	4	5	5	5	7	1	5	96
2022 (Son üç sayı)	1	3	18	-	-	29	-	3	2	4	3	6	6	75
TOPLAM	46	100	153	4	1	236	18	25	14	38	65	157	47	904

Tüm bu süreçte, dergimize katkı sunan, makale gönderen yazarlarımıza teşekkürü bir borç biliriz. Kıymetli katkıları ile hakemlik yaparak bilime katkı veren tüm hakemlerimize de aynı şekilde teşekkür ederiz.

Bilimsel ve etik ilkelere uygun, kör hakemlik sisteminin esas alındığı akademik etik ilkelere önem veren bir dergi olarak yayın hayatına ve bilime katkı sunmaya devam etme niyetindeyiz. Bu çerçevede, Büyük Taarruz'un 100. Yılı'nın kutlu olmasını diliyor, bu sayının oluşturulmasında önemli katkıları olan özel sayı editörümüze ve editör yardımcımıza, değerlendirmeleri ile makalelerin daha kaliteli hâle gelmesinde önemli çabalar gösteren hakemlerimize ve makaleleri ile sayıya değer katan değerli bilim insanlarına teşekkürlerimi sunuyorum. Dergimizde yer alan makalelerin tüm okuyucularımıza ve araştırmacılarımıza faydalı olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Elbeyi PELİT

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucular,

Milletlerin hayatında önemli dönüm noktaları olmuştur. Türk Milleti'nin hayatında da Birinci Dünya Savaşı ve sonrasında imzalanan Mondros Mütarekesi'nin büyük etkileri olmuştur. Mondros Mütarekesi sonrası Türk Ordusu'nun önemli ölçüde tasfiye edilmesinden dolayı Anadolu'nun en kritik bölgeleri çeşitli güvenlik gerekçeleriyle işgal edilmiştir. Döneme kısaca göz attığımızda Osmanlı İmparatorluğu, İmparatorluktan çıkmış küçük bir devletçiğe dönüştürülmeye çalışılmış payitahtı bile işgal edilmiş, Mebusan Meclis'i dağıtılarak önde gelen milletvekilleri ya tutuklanmış ya da Malta'ya sürülmüştür. Birinci Dünya Savaşı'nda 9 Ordu olarak örgütlenmesi yapılan kuvvetler, 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması ile asayişini sağlamakla görevli kuvvete dönüştürülmüştür. Afyonkarahisar'da Anadolu'nun kilit noktalarından birisi olması, yol kavşaklarının kesişiminde yer alması, demiryollarının kavşağında bulunması gibi nedenlerden ötürü dönemin emperyal güçleri olan İngilizler, Fransızlar, İtalyanlar tarafından işgal edilmiştir. Afyonkarahisar bu işgallerde o zamana kadar tarihinde hiç yaşamadığı şekilde acılar çekmiş, esaretin bütün ağırlığını benliğinde hissetmiştir.

Afyonkarahisar Kuva-yı Milliye kuvvetlerinin tek çatı altında birleşerek düzenli orduya geçişleri sürecinde de üzerine düşeni yapmış 2 Ağustos 1920 tarihinde Afyonkarahisar Kongresi'ne ev sahipliği yapmıştır. Bu kongre Kuva-yı Milliye kuvvetlerinin istemeden de olsa yarattıkları olumsuzluklara bir son verme, düzensizliği ortadan kaldırma, halkı işgalci kuvvetlerle Kuva-yı Milliye kuvvetleri arasında bir tercih yapmaya zorlama ortamına çare arayışlarına önemli ölçüde cevap oluşturmuştur. Söz konusu kongreyle Kuva-yı Milliye milislerinin düzenli orduya geçmeleri gerektiği kararı alınmıştır. Nitekim bu kongreden sonra zorlu da olsa Çerkez Ethem vb. Kuva-yı Milliye kuvvetleri istemese de düzenli orduya geçiş Birinci İnönü Savaşı'na kadar gerçekleşecektir.

Afyonkarahisar halkı söz konusu işgaller karşısında hiçbir zaman sessiz kalmamış daha İzmir'in Yunanlılar tarafından işgal edilmesinin hemen ardından Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ni teşkil ederek protesto ve mitinglerle sesini duyurmaya çalışmıştır. Bunun hemen ardından Kuva-yı Milliye Teşkilatını kurarak fiili direniş için alt yapı çalışmalarını başlatmıştır. Bu doğrultuda Bayatlı Arif Bey'in Kara Keçili Milli Alayı ile İsmail Şükrü Hoca'nın Çelikalay'ı düzenli ordu teşkilatı kuruluncaya kadar çok faydalı ve kahramanca faaliyetler yürütmüştür. Söz konusu milli alaylar faaliyetlerini sadece Afyonkarahisar ve çevresinde değil, Konya, Uşak, Alaşehir, Denizli ve civarında da devam ettirmişler bilhassa iç isyanların bastırılmasında büyük yararlılıklar sağlamışlar, Yunan Ordusu'nun Anadolu içlerine ilerlemesini güçleri oranında engellemeye gayret etmişlerdir.

Hiç şüphesiz Afyonkarahisar'ın bünyesinden çıkan milli alayların çabaları Yunan Ordusu'nun Anadolu içlerine ilerlemesini durdurmaya yetmemiştir. Yunan Ordusu'nun ilerleyişi sürmüştür. Afyonkarahisar belki de tarihin en kara günlerinden birini 27 Mart 1921 tarihinde yaşamıştır. Afyonkarahisar'ın Yunanlılar tarafından ilk işgali 27 Mart-8 Nisan 1921 tarihinde gerçekleşmiş İkinci İnönü Zaferi'nin kazanılması üzerine stratejik nedenlerden dolayı Yunan Ordusu Afyonkarahisar'ı 8 Nisan'da tahliye etmek zorunda kalmıştır. Birinci İşgalin kısa süreli olmasında hiç şüphesiz Fahrettin Paşa Komutası'nda merkezi Konya'da bulunan 12. Kolordu büyük rol oynamıştır. Afyonkarahisar'da Kuva-yı Milliye'nin kökleşmesi sürecinde gerek 20. Kolordu'ya tabi 23. Tümen gerekse 12. Kolordu'ya bağlı tümenler etkili olmuşlardır. Dolayısıyla Afyonkarahisar stratejik önemi, demiryolu kavşağında bulunması, iki adet cephaneliğinin olması, vb. nedenlerden dolayı stratejik önemini her zaman muhafaza etmiştir.

Yunan Ordusu kısa süreli duraklamasının ardından Eskişehir-Kütahya Muharebeleri'nde elde ettiği başarıyla 13 Temmuz 1921 tarihinde Afyonkarahisar'ı ikinci defa işgal etmiştir. Başkomutan Mustafa Kemal'in talimatıyla Türk Ordusu Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmeyi uygun görmüş gerekli hazırlıkları yaptıktan sonra tarihe Sakarya Zaferi olarak geçecek olan başarı sağlanmış Yunan Ordusu bunun üzerine savunma hatları olarak Afyonkarahisar-Seyitgazi-Eskişehir hattında konuşlanmıştır. Sakarya Zaferi'nin hemen ardından Türk Ordusu yeni baştan teşkilatlanarak Çay'da Birinci Ordu, Bolvadin'de İkinci Ordu'yu oluşturmuş Afyonkarahisar-Konya demiryolu, Akarçay güney batısı Birinci Ordu, Akarçay kuzeydoğusu, Güzelimdağı, Döğertıntaş hattı İkinci Ordu'nun görev alanı olarak tanımlanarak Sad Taarruz Planı oluşturulmuştur. Sad Taarruz Planı çerçevesinde zaman zaman şartlara göre değişiklikler yapılmış en nihayet Büyük Taarruz olarak adlandırılan taarruz hareketi hazırlıkları tamamlanmıştır.

Akşehir'de Batı Cephesi Karargahı'nda son şekli kararlaştırılan Büyük Taarruz hareket planı çerçevesinde Başkomutan Mustafa Kemal, 26 Ağustos 1922'de Kocatepe'den taarruz emrini vermiştir. Taarruz'un ilk günü çok kanlı çatışmalar yaşanmış Birinci Ordu'ya bağlı kuvvetler, Süvari Kolordusu büyük fedakarlıklar göstermiştir. En sonunda 27 Ağustos tarihinde Afyonkarahisar Yunan işgalinden kurtarılmıştır. Afyonkarahisar halkı esaretten kurtuluşunu büyük bir sevinçle karşılamış şehre giren Türk askerlerine şükranlarını sunmuştur. Büyük Taarruz'un başarıyla sonuçlanması İzmir'in kurtuluşunun da yolunu açmış habercisi olmuştur. Başkomutan Meydan Savaşı'nın 30 Ağustos tarihinde kazanılmasının ardından işgalci Yunan Ordusu askeri bir değer olmaktan uzaklaşmış 9 Eylül'e kadar Türk Ordusu'nun takip hareketine maruz kalmış bu arada akla hayale gelmeyen zulüm ve işkencelerini de sürdürmüştür. Yunan Ordusu'nun söz konusu eylemleri Türk Milleti üzerinde büyük bir etki yaratmış esaretten kurtulmanın verdiği sevinçle yaşanan kötü anların üzüntüsü bir araya gelmiştir. Olayların 100 yıl dönümlerinin her zaman özel bir yeri ve anlamı olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin kazanıldığı topraklar olarak haklı bir övünç kaynağına sahip olan Afyonkarahisar'ın Yunan işgalinden kurtuluşunun 100 yıldönümü olmasının ayrı bir yeri vardır. Bu noktadan hareketle Afyon Kocatepe Üniversitesi, yaşananların bir kez daha doğru şekilde kayda girmesi, hatırlanması, Milli Mücadele'nin 100. Yılı'nı gelecek nesillere aktarılmasını önemli görmüştür.

Bu düşüncelerden hareketle Afyon Kocatepe Üniversitesi Milli Mücadele'nin 100. Yılı, Büyük Taarruz'un 100. Yılı, Afyonkarahisar'ın Yunan işgalinden kurtuluşunun 100. Yılı olması nedeniyle böyle bir çalışma yapmayı uygun görmüştür.

Bu çalışmanın amacı hiç şüphesiz çok büyük acılar çekmiş Afyonkarahisar ve yöresinin savaşa ilgili yaşamış olduğu olumsuzlukları sürekli gündemde tutmak değildir. Buradaki temel hedef bu topraklarda yaşananları mümkün olduğu kadar duyguların esiri olmadan konu ile ilgilenenlerle paylaşmaktır. Bu paylaşma düşüncesi, yaşanmış şeyleri gözardı etmemize de fırsat vermemektedir.

Bu bağlamda *100. Yılında Kocatepe-Büyük Taarruz Özel Sayısı* için bize yazı göndererek destek veren tüm yazar, araştırmacı ve akademisyenlerimize teşekkür ediyorum.

Bu eserin hazırlanmasında başta Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Mehmet KARAKAŞ, AKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Sayın Prof. Dr. Elbeyi PELİT, Enstitü Yönetim Kurulu, Enstitü Müdür Yardımcısı Doç. Dr. Koray KASAPOĞLU olmak üzere emeği geçen herkese sonsuz teşekkürlerimi sunar, *AKÜ Sosyal Bilimler Dergisi 100. Yılında Kocatepe-Büyük Taarruz Özel Sayısı*'nin hayırlı olmasını dilerim.

Prof. Dr. Ahmet ALTINTAŞ

100. Yılında Kocatepe-Büyük Taarruz Özel Sayı Editörü

İçindekiler / Contents				
Makale Sıra No	Makale Başlığı Paper Title	Yazar(lar) Author(s)	Makale Türü Paper Type	Sayfa Page
1	Büyük Taarruz'un İletişim Stratejisi / <i>Communication Strategy of the Great Offensive</i>	Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ	Araştırma Research	1-19
2	Millî Mücadele'nin Batı Cephesi'nde Levazım ve İkmal Faaliyetleri / <i>Quartermaster and Supply Services on the Western Front of the Turkish National Struggle</i>	Doç. Dr. Cengiz ŞAVKILI, Yüksek Lisans Öğrencisi Oğuz KÖSELER	Araştırma Research	20-37
3	İngiliz, İtalyan ve Fransız Basınında Büyük Taarruz ile İlgili Yayınlanan Haberler ve Türk Basınındaki Yansımaları / <i>News about the Great Offensive in the British, Italian, and French Press and its Reflections in the Turkish Press</i>	Öğr. Gör. Gül ÇAKIR	Araştırma Research	38-53
4	Atatürk Dönemi Zafer Bayramı Kutlamaları (1929-1938) / <i>Victory Day Celebrations during the Atatürk Period (1929-1938)</i>	Doç. Dr. Nermin Zahide AYDIN	Araştırma Research	54-73
5	Büyük Taarruz Kültürel Mirası Üzerine Bir Değerlendirme / <i>An Evaluation on Cultural Heritage of the Great Offensive</i>	Doktora Öğrencisi Veysel ÖZBEY	Araştırma Research	74-85
6	Büyük Taarruz ile Nablus Muharebesi'nin Karşılaştırmalı Nicel Analizi / <i>Comparative Quantitative Analysis of the Great Offensive and the Battle of Nablus</i>	Doktora Öğrencisi Onur KÖSE	Araştırma Research	86-95
7	Turkish Great Offensive in French and English Resources / <i>Franızca ve İngilizce Kaynaklarda Türk Büyük Taarruzu</i>	Arş. Gör. Dr. Mekki ULUDAĞ	Araştırma Research	96-107
8	Büyük Taarruz'un Kazanılmasının İngiliz Prestij Faktörüne Etkileri / <i>The Effects of the Winning of the Great Offensive on the English Prestige Factor</i>	Doç. Dr. Feyza KURNAZ ŞAHİN	Araştırma Research	108- 128

9	Yunan Başkomutanı Trikopis'in Esareti Üzerine / <i>The Capture of the Greek Chief Commander Trikopis</i>	Prof. Dr. Sadık SARISAMAN	Araştırma Research	129- 151
10	İran Basınında Türk-Yunan Savaşı: Büyük Taarruz / <i>The Turkish-Greek War in the Iranian Press: The Great Offensive</i>	Doç. Dr. Gülay ÇINAR, Doktora Öğrencisi Roghayeh AGHABALAZADEH	Araştırma Research	152- 175
11	Bir Savaş İki Kardeş: Büyük Taarruz'da Görev Alan Kurmay Binbaşı Mustafa Şemsettin (Taner) ve Kurmay Binbaşı Cemil Tahir (Taner)'in Meslek Hayatlarından Bazı Kesitler / <i>One War, Two Brothers: Some Parts from the Professional Careers of Staff Major Mustafa Şemsettin (Taner) and Staff Major Cemil Tahir (Taner) Serving in the Great Offensive</i>	Prof. Dr. Gürsoy ŞAHİN	Araştırma Research	176- 193
12	Bir İngiliz İstihbarat Raporuna Göre İzmir'in İşgali Sonrasında Afyonkarahisar'da Vuku Bulan Olayların Özeti (25 Ağustos 1919) / <i>Summary of Events Occurring in Afyonkarahisar After the Occupation of Izmir According to a British Intelligence Report (25 August 1919)</i>	Doç. Dr. Orhan TURAN	Araştırma Research	194- 202
13	30 Ağustos Zaferi İçin Bestelenmiş Şarkı ve Marşlara Yönelik Tematik Bir İnceleme / <i>A Thematic Review of Songs and Anthems Composed for the Victory of August 30</i>	Dr. Burak SAĞIRKAYA	Araştırma Research	203- 221
14	Büyük Taarruz'da Çiğiltepe'nin Alınması ve Sinanpaşa (Sincanlı) Ovasının Düşmandan Temizlenmesi / <i>Capturing Çiğiltepe in the Great Offensive and Mopping Up of the Enemy in Sinanpaşa (Sincanlı) Plain</i>	Dr. İbrahim BAŞ	Araştırma Research	222- 247
15	26-31 Ağustos 1922 Tarihleri Arasında 14. Süvari Tümeni'nin Harekâtı / <i>Operation of the 14th Cavalry Division between August 26 and August 31, 1922</i>	Dr. Çağlar ÖNGEL	Araştırma Research	248- 266